

4 NAUKA TO POTĘGI KLUCZ

Człowiek

POZNAWAJ SŁOWA AKTYWNIE!

System edukacji

A W jakim wieku chodzi się do...? Proszę wpisać do tabeli nazwy placówek edukacyjnych.

szkoła podstawowa
szkoła pomaturalna
przedszkole
uczelnia = szkoła wyższa → uniwersytet, politechnika, akademia
gimnazjum
żłobek
szkoła średnia → liceum, technikum, szkoła zawodowa

WIEK W LATACH	PLACÓWKA OŚWIATOWA
0-3	
3-6	
6-12	
12-15	
15-18	
18-...	

Ważne!

placówka oświatowa → (jaka?) państwowa = publiczna, prywatna, społeczna
szkoła → (jaka?) językowa, letnia, państwowa, prywatna, społeczna

Życie szkoły/uczelni – organizacja roku szkolnego/akademickiego

chodzić → (do czego?) do szkoły, liceum (do której klasy?) do pierwszej...
uczęszczać → (do czego?) do szkoły, do liceum (do której klasy?) do pierwszej...
być → (w czym?) w szkole (w której klasie?) w pierwszej, drugiej...
(na czym?) na studiach
(na którym roku?) na pierwszym, drugim roku studiów
semestr → (jaki?) letni, zimowy

stypendium	→ (jaki?) naukowe, socjalne → dostawać/dostać (co?) stypendium, przyznawać/przyznać (komu?) (co?) (za co?) studentowi/uczennicy stypendium za dobre wyniki w nauce
mieszkać	→ (w czym?) w domu, w akademiku, w domu studenckim, w bursie, w internacie
wynajmować	→ (co?) pokój, mieszkanie
dojeżdżać	→ (do czego?) do szkoły (na co?) na zajęcia
czesne	opłata za naukę w szkole, na uczelni
urlop dziekański	przerwa w studiach z ważnych powodów
sesja	czas egzaminów na studiach
uczyć się/nauczyć się	→ (czego?) matematyki, języka obcego
uczeń (M)	
uczennica (K)	
uczelnia	
nauczyciel (M)	
nauczycielka (K)	
kuć	uczyć się (pogardliwe)
kujon	osoba, która dużo się uczy (pogardliwe)
studiować	→ (na czym?) na uniwersytecie, na politechnice
student (M)	→ (czego?) pierwszego roku (czego?) medycyny
studentka (K)	
studia	→ dostać się (na co?) na studia (jaki?) medyczne, prawnicze
kształcić (się)/wykształcić (się)	
wykształcenie	→ (jaki?) podstawowe, zawodowe, średnie, wyższe zawodowe, wyższe zdobywać/zdobyć (co?), otrzymywać/otrzymać (co?) wykształcenie
zajęcia	→ brać udział, uczestniczyć (w czym?) w zajęciach chodzić (na co?) na zajęcia
lekcja	→ (czego?) polskiego, biologii, fizyki

B Proszę ułożyć poniższe wyrazy tak, by utworzyły szkolną historię Janka.

Janek siedemnastoletnim chłopcem jest. do Uczęszcza liceum drugiej klasy. lat Od dwóch w bursie mieszka i tylko wraca na weekendy domu do. bardzo Jest uczniem zdolnym. W dyrekcja zeszyłem przyznała roku szkolnym stypendium bardzo mu dobre za w nauce wyniki. Janek studiować na prawo zamierza uniwersytecie w Warszawie. że w ważne jest Wie życiu wykształcenie, więc zdobyć chce je na uczelni dobrej.

Janek jest siedemnastoletnim chłopcem.

Ewaluacja osiągnięć

kartkówka	<i>krótki, kilkuminutowy test w szkole</i>
klasówka = sprawdzian	<i>test w szkole (nie na uniwersytecie)</i>
kolokwium	<i>test na uniwersytecie</i>
test	→ pisać/napisać (co?), zaliczać/zaliczyć (co?), oblewać/oblać (co?) test
egzamin	→ (jaki?) ustny, pisemny → (jaki?) maturalny, dojrzałości = matura → zapowiadać/zapowiedzieć (co?) egzamin, pisać/napisać (co?) zdawać/zdać (co?) ≠ oblewać/oblać (co?) egzamin przystępować/przystąpić = podchodzić/podejść (do czego?) do egzaminu przygotowywać się/przygotować się (do czego?) do egzaminu bać się (czego?) egzaminu denerwować się (przed czym?) przed egzaminem
olimpiada	→ brać/wziąć udział w (czym?) w olimpiadzie (z czego?) z polskiego, fizyki
świadcstwo	<i>dokument poświadczający ukończenie nauki w danej klasie lub w szkole</i>
wynik	→ (jaki?) dobry, zły, wysoki, rewelacyjny, niski → uzyskiwać/uzyskać (co?), otrzymywać/otrzymać (co?) wynik
umieć ≠ nie umieć = mieć pustkę w głowie (nic nie pamiętać)	
umiejętność	→ rozwijać (co?) umiejętności (czego?) myślenia
ściągać/ściągnąć	→ (na czym?) na egzaminie = odpisywać/odpisać (od kogo?) (na czym?) od kolegi/koleżanki na egzaminie
ściaga = bryk	→ mieć (co?), robić/zrobić (co?) ściągę (na co?) na egzamin/test
stresować	
stresujący	
stres	→ (jaki?) mobilizujący, paralizujący → być odpornym ≠ być podatnym (na co?) na stres → stres może: mobilizować/zmobilizować ≠ paraliżować/sparaliżować
panikować/spanikować	
panika	→ wpadać/wpaść (w co?) w panikę
wagarować	<i>nie iść/nie chodzić do szkoły bez powodu</i>
wagary	→ chodzić (na co?) na wagary
wagarowicz (M)	
wagarowiczka (K)	
nazwy przedmiotów:	matematyka, fizyka, chemia, biologia/przyroda, język polski/angielski, historia, geografia, WOS (wiedza o społeczeństwie), WF (wychowanie fizyczne), PP (podstawy przedsiębiorczości), PO (przysposobienie obronne)

C Proszę wpisać do odpowiedniej rubryki wyrazy/połączenia wyrazowe, które pozytywnie, neutralnie lub negatywnie kojarzą się z egzaminem/testem.

EGZAMIN/TEST		
+	- / +	-
stres mobilizujący		

Władze szkoły/uczelni

D Kto jest najważniejszy? Proszę połączyć słowa z ich definicjami.

1. rektor	a. ___ kieruje wydziałem
2. prorektor	b. ___ jest zastępcą dyrektora
3. dziekan	c. ___ jest zastępcą rektora
4. prodziekan	d. <u>1</u> kieruje uczelnią
5. dyrektor	e. ___ kieruje szkołą lub instytutem na uczelni
6. wicedyrektor	f. ___ jest zastępcą dziekana

SPRAWDŹ, CZY WIESZ!

I Czy znaczenie podanych par jest takie samo (TS), czy różne (R)?

<i>Przykład:</i> <i>czesne</i>	- <i>opłata za naukę</i>	(TS)	R
1. klasówka	- egzamin na uniwersytecie	TS	R
2. ściągać	- przepisywać od kogoś notatki	TS	R
3. dziekan	- osoba, która stoi na czele instytutu	TS	R
4. internat	- miejsce, w którym mieszkają studenci	TS	R
5. uczęszczać	- chodzić gdzieś regularnie	TS	R
6. wpadać w panikę	- zachować spokój	TS	R
7. oblać egzamin	- nie podejść do egzaminu	TS	R
8. kartkówka	- duży egzamin ustny	TS	R
9. egzamin dojrzałości	- matura	TS	R
10. być odpornym na stres	- radzić sobie ze stresem	TS	R

II Proszę połączyć czasowniki z kolumny A z wyrazami/wyrażeniami z kolumny B, jak pokazano w przykładzie. Następnie proszę ułożyć zdania z 5 wybranymi połączeniami. Uwaga! Niektóre czasowniki mogą się łączyć z więcej niż jednym wyrazem/wyrażeniem.

A. 0. być 1. brać 2. przyznać 3. rozwijać 4. uzyskać 5. zaliczyć 6. mieć 7. robić 8. otrzymać 9. zdobyć 10. zapowiedzieć	B. a. pustkę w głowie b. egzamin c. udział d. wykształcenie e. test f. wynik g. umiejętności h. ściągę i. stypendium j. stanowisko <i>K. podatnym na stres</i>

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
<i>k</i>										

Przykład: Jestem bardzo podatna na stres.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____